

Uchwała NR XIX / /09
 Rady Gminy w Świdwinie
 z dnia 12 lutego 2009 roku

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej
 na lata 2008 – 2015

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j.t.Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t.Dz. U. z 2008 Nr 115, poz 728 ze zmianami) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Program Aktywności Lokalnej na lata 2008 – 2015”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2. Wykonanie zadań zawartych w programie wymienionym w § 1 powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdwinie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Projekt uchwały zgodny jest
 z przepisami prawa

ADWOKAT
 radca prawny
 mgr Zdzisław Mikucki

Przewodniczący
 Rady Gminy

Przewodniczący
 Rady Gminy.....

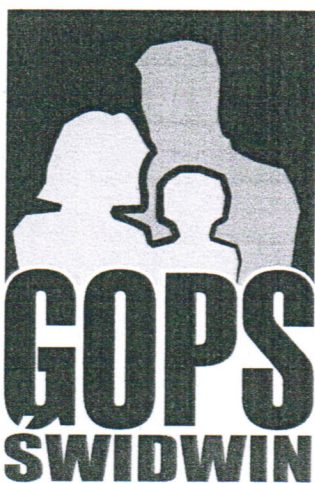
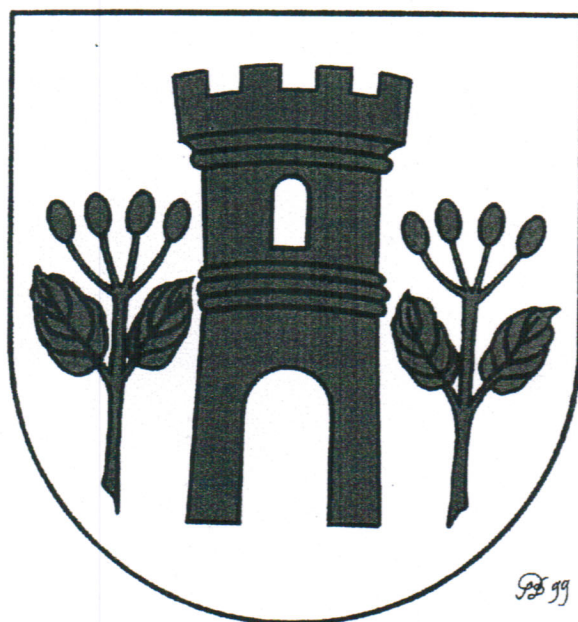
mgr Kazimierz Lechocki

STWIERDZAM
 zgodność z oryginałem
 INSPEKTOR
 d/s Rady i Samorządów

Wiesława Zmudzinska

Załącznik do Uchwały nr.XIX/ 147/09
Rady Gminy Świdwin
z dnia 12 lutego 2009r.

Program Aktywności Lokalnej Gminy Świdwin Na Lata 2008-2015

ŚWIDWIN 2008

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/.../09 Rady
Gminy Świdwin z dnia
12 lutego 2009r.

Program aktywności lokalnej Gminy Świdwin na lata 2008-2015

I. Wprowadzenie

W dniu 28 kwietnia 2007r. został zatwierdzony przez Komisję Europejską Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013. Priorytet VII tego programu to *Promocja integracji społecznej* obejmujący działania polityki integracji społecznej, których celem jest zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy. W ramach Priorytetu VII przewiduje się między innymi realizację projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej. Jednym z warunków przystąpienia do realizacji projektu systemowego jest posiadanie Programu aktywności lokalnej przyjętego przez Radę Gminy.

Zgodnie z art. 110 ust. 10 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2004r., Nr 64 poz. 593 z późn. zm.) Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. „Program aktywności lokalnej dla Gminy na lata 2008-2015” zwany dalej „Programem” jest wymagany dokumentem do realizacji projektów systemowych POKL przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Poddziałania 7.1.1 . Program ten przewiduje działania na rzecz aktywizacji

społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.

W związku z uruchomieniem, przez Europejski Fundusz Społeczny, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, istnieje możliwość pozyskiwania środków finansowych na różnego rodzaju działania. W ramach tego Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, z budową sprawnej i partnerskiej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz z promocją zdrowia. W ramach PO KL, Priorytetu VII - Promocja integracji społecznej, możliwa jest realizacja projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej. Realizacja ta dotyczy zapewnienia dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenia ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia na rynek pracy i integracji z rynkiem pracy. **Zgodnie z wytycznymi PO KL głównym narzędziem realizacji tego programu mają być kontrakty socjalne i programy aktywności lokalnej.**

W ramach Programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni obejmującej obszar gminy, dzielnicy, czy też osiedla.

Na podstawie przyjętego Programu tworzone będą szczegółowe programy aktywności lokalnej stanowiące konieczne narzędzie wykorzystywane podczas realizacji projektów systemowych.

„Program Aktywności Lokalnej dla gminy Świdwin” wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz

wyznacza kierunki działań, mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- Strategia Rozwoju Województwa zachodniopomorskiego,
- Strategia Rozwoju Kraju ,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
- Strategia Polityki Społecznej,,
- Strategia Polityki Społecznej ,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013.

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne jest zatem wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny jest zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, najprościej mówiąc oznacza ono wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację

społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, bezdomnym, uzależnionym, osobom opuszczającym zakłady karne, osoby starsze.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, powinny być ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocję działań prospołecznych,
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności osób korzystających z pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

„Program Aktywności Lokalnej dla gminy Świdwin” jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez ośrodki pomocy społecznej (7.1.1) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - „Promocja integracji społecznej”.

Jednym z narzędzi, które muszą być wykorzystywane podczas realizacji tych projektów są programy aktywności lokalnej wzorowane na modelu centrum aktywności lokalnej. Model ten zakłada określony sposób działania mający na celu aktywizowanie społeczności lokalnych, poprzez budowanie poczucia przynależności

do danego miejsca i lokalnej grupy oraz uruchamianie na nowo zbiorowych strategii pomagania ludziom w pomaganiu sobie samym.

II. OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ

Gmina Świdwin położona jest w środkowej części wybrzeża na północy województwa zachodniopomorskiego w powiecie świdwińskim. Od strony południowej graniczy z gminą Brzeżno, od zachodu z gminami Łobez (pow. stargardzki) oraz Resko (pow. gryficki). Granicę północną wyznaczają gminy Sławoborze i Rąbino. Natomiast wschodnią granicę wyznacza gmina Połczyn Zdrój.

Pod względem obszarowym gmina plasuje się w środku wiejskich gmin województwa zachodniopomorskiego; jej powierzchnia ewidencyjna wynosi 247 km². Gminę zamieszkuje ponad 6 tys.1 mieszkańców (6412 mieszkańców - wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).

Spośród 45 zamieszkałych miejscowości - 18 to wsie sołeckie. Z pozostałych - 8 to wsie wchodzące w skład sołectw, reszta to przysiółki, osady i zabudowania. Jednostki osadnicze pod względem liczby mieszkańców są wysoce zróżnicowane, a mianowicie:

- 4 wsie liczą po ok. 600 mieszkańców.
- 2 wsie liczą od 300 do 400 mieszkańców.
- 7 wsi liczy od 200 do 300 mieszkańców.
- 6 wsi liczy od 100 do 200 mieszkańców.

- 5 wsi liczy od 50 do 100 mieszkańców.

W pozostałych 21 miejscowościach mieszka od kilku do 40 osób. Wsie większe (od 100 mieszkańców wzwyż), z wyjątkiem Kluczkowa i Świdwinka, mają przeważnie charakter zabudowy zwartej.

Na terenie miasta Świdwin zlokalizowane są władze i agendy samorządu gminy, miasta i powiatu.

Strategia rozwoju powiatu świdwińskiego – to kolejny ważny dokument zawierający dane, dzięki którym możliwe jest programowanie rozwoju lokalnego Świdwin.

Główne kierunki działań, określone jako cele strategiczne, ujęte w wyżej wymienionym opracowaniu to:

- OSIĄGNIĘCIE POZIOMU ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

W STOPNIU ZADOWALAJĄCYM WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO,

- ZAPEWNIENIE POCZUCIA BEZPIECZEŃTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO MIESZKAŃCOM POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO,
- poprawa konkurencyjności powiatu świdwińskiego wraz z kompleksowym wykorzystaniem potencjału środowiska,
- zachowanie i ochrona walorów środowiska naturalnego powiatu świdwińskiego,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej powiatu,
- stwarzanie warunków do rozwoju społeczeństwa lokalnego,
- zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego dla osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych oraz młodzieży usamodzielniającej się,
- zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych.

II.1 System Pomocy Społecznej w Gminie Świdwin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Świdwinie został utworzony w 1992r. Realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych. W GOPS zatrudnionych jest 11 osób. Teren działania Gminnego

Ośrodka Pomocy Społecznej mając za podstawowe zadanie rozwiązywanie problemów społecznych zapewniając mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków ubóstwa, bezrobocia jak i innych zjawisk społecznie negatywnych podzielony jest na trzy rejony opiekuńcze, które obejmują następujące miejscowości:

I - REJON: Bystrzyno, Dobrowola, Cieszeniewo, Kluczkowo, Świdwinki, Psary, Sława, Krosino, Przymiarki, Zabrowo, Oparzno.

II- REJON: Rusinowo, Łąkowo, Osowo, Berkanowo, Klępczewo, Bierzwnica, Lipce, Gola-Górna, Gola-Dolna, Rycerzewko.

III- REJON:Kartlewo, Cieszyno, Stary i Nowy Przybysław, Lekowo, Smardzko, Rogalino, Niemierzyno

Zadaniem Ośrodka, jako instytucji polityki społecznej na poziomie lokalnym jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia i stworzenie godziwych warunków egzystencji dla grup charakteryzujących się dysfunkcyjnością. Osoby,

którym udzielana jest pomoc powinny współuczestniczyć w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Jest to szczególnie ważne ze względu na psychologiczny wymiar takiego współudziału, umożliwiającą zmianę postaw tych osób – z roszczeniowych i biernych do aktywnych w rozwiązywaniu swoich problemów.

Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń:

Dotychczas pomoc i świadczenia dla poszczególnych grup miały następujące formy:

1. Pomoc w formie pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe)
2. Pomoc w formie niepieniężnej:
 - zapewnienie schronienia,
 - zapewnienie posiłku,
 - zapewnienie niezbędnego ubrania
 - usługi opiekuńcze (w tym specjalistyczne),
 - składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,

Rzeczywista liczba rodzin objęta pomocą społeczną

Rodzaj zasiłku (świadczenia, pomocy)	Rok 2006			Rok 2007			I półrocze 2008r.		
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki w ramach zadań zleconych i własnych, bez względu na rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania.	1186	643	2284	1165	661	2214	830	499	1684
Zasiłki w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	75	75	165	72	72	129	62	62	112
Zasiłki przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, i liczbę.	1159	616	2244	1136	632	2179	803	472	1647

Dane z GOPS w Świdwinie

Dane z powyższej tabeli wskazują, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej jest duża. Mniejsza liczba osób w rodzinach może świadczyć o tym, że obecnie o pomoc zwraca się więcej rodzin o mniejszej ilości osób w stosunku do lat minionych.

II.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie:

Główne przyczyny, które kwalifikują społeczeństwo do korzystania z pomocy społecznej to:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- długotrwała lub ciężka choroba,

- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- uzależnienia

Powody przyznawania pomocy społecznej w roku 2007 w gminie Świdwin
(liczba rodzin)

Powody przyznawania pomocy społecznej	liczba rodzin
Ubóstwo	571
Bezrobocie	392
Niepełnosprawność	131
Długotrwała/ ciężka choroba	209
Bezradność opiekuńczo-wychow.	90
Alkoholizm	26

Dane GOPS w Świdwinie

Z powyższego wykresu wynika, że najpoważniejszym problemem, który był przyczyną zwrócenia się rodzin o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy w Świdwinie w 2007r. okazało się ubóstwo (40,24%). Ubóstwo bardzo często było skutkiem bezrobocia (27,62%), które uplasowało się na drugim miejscu pod względem istotności problemów. Kolejnymi problemami, w rozwiązywaniu którego mieszkańcy gminy oczekiwali wsparcia była długotrwała lub ciężka choroba (14,72%) oraz niepełnosprawność (9,23%). Rodziny dotknięte tymi problemami to w przeważającej mierze osoby starsze. Wiele rodzin oczekiwało również pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej (6,34%) oraz uzależnień- przede wszystkim alkoholizmu (1,83%).

II.3. Najczęściej występujące powody przyznawania pomocy w

Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Świdwin w latach 2006-2008

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008 – I półrocze	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób

Ubóstwo	556	2007	571	1949	429	1472
Bezdomność	2	2	0	0	0	0
Wielodzietność	11	68	0	0	0	0
Bezrobocie	421	1529	392	1374	289	1022
Niepełnosprawność	108	372	131	397	103	321
Długotrwała lub ciężka choroba	218	744	209	643	182	563
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego-ogółem	65	301	90	359	80	314
w tym:						
	49	183	77	262	69	227
Rodziny niepełne						
Rodziny wielodzietne	16	118	13	97	11	87
Alkoholizm	29	38	26	31	20	21

Dane z GOPS w Świdwinie

Z analiza powyższej tabeli wynika, że jest duża liczba rodzin dotkniętych ubóstwem, co może świadczyć o ubożeniu społeczeństwa gminy Świdwin. Zwiększa się również liczba rodzin, w których problemem jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zmniejszyła się nieco liczba rodzin zmagających się z problemem bezrobocia, niemniej jednak ich liczba jest wciąż wysoka.

II.4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie			Rok 2006		Rok 2007	
Rodziny ogółem			Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
		1	643	2284	661	2214
O liczbie osób:	1	2	127	127	140	140
	2	3	74	148	82	164
	3	4	118	354	138	414
	4	5	139	556	143	572
	5	6	91	455	81	405
	6 i więcej	7	94	644	77	519
w tym(z wiersza 01) rodziny z dziećmi ogółem			398	1699	400	1626
o liczbie dzieci	1	9	102	275	121	328
	2	10	136	512	140	524
	3	11	80	383	80	382
	4	12	46	265	36	209
	5	13	20	135	12	80
	6	14	4	30	3	22

	7 i więcej	15	10	99	8	81
Rodziny niepełne ogółem		16	103	346	115	361
o liczbie dzieci	1	17	32	67	41	85
	2	18	36	112	41	125
	3	19	17	69	21	85
	4 i więcej	20	18	98	12	66
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		21	109	356	118	338
w tym samotni		22	28	28	36	36
w rodzinie		23	81	328	82	302

Dane z GOPS w Świdwinie

Analiza danych z tabeli wskazuje na wzrost w ostatnim roku liczby osób starszych samotnych oraz rodzin niepełnych i rodzin z niewielką liczbą dzieci (jedno lub dwoje) korzystających z pomocy społecznej.

Generalnym celem polityki społecznej jest podniesienie jakości życia społeczności. Jakość życia oznacza wszystko co składa się na zdolność prowadzenia godnego życia, osiągania poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości oraz możliwości wykorzystywania zdolności intelektualnych i psychofizycznych w dążeniu do realizacji celów osobistych. Jest to produkt wzajemnego oddziaływania warunków społecznych, zdrowotnych, ekonomicznych i środowiskowych, które wpływają na rozwój indywidualny i społeczny człowieka oraz rodziny. Jednak wtedy gdy choć jeden z tych warunków nie jest spełniony pojawia się

problem – np. ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, który uniemożliwia osiągnięcie dobrobytu.

Gmina Świdwin w sposób szczególny zostało dotknięte skutkami przemian społeczno-gospodarczych, zapoczątkowanymi po roku 1989. Upadek państwowych gospodarstw rolnych spowodował, że setki mieszkańców zostało pozbawionych pracy. Pomimo upływu lat sytuacja uległa tylko nieznacznej poprawie, ponieważ stopa bezrobocia jest nadal bardzo wysoka. Na dzień 31 grudnia 2008 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świdwinie zarejestrowanych było 622.osób, w tym 362 osób to kobiety, a 323 to osoby długotrwale bezrobotne. Bezrobocie dotyka najczęściej osób gorzej wykształconych. Dane te są niepokojące, ponieważ bezrobocie (w szczególności długotrwale) jest nie tylko przyczyną pauperyzacji osób i rodzin,

ale także powoduje wiele innych, równie poważnych problemów, takich jak uzależnienia, zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze, problemy zdrowotne. W efekcie prowadzi to do utrwalania zjawiska społecznego wykluczenia osób i rodzin. Sytuację w tym zakresie pogłębia fakt, że większość osób bezrobotnych legitymuje się niskim wykształceniem (podstawowe lub zawodowe), zaś około 25% nie posiada żadnych kwalifikacji, co utrudnia, a czasem nawet uniemożliwia powrót na rynek pracy. Brak zatrudnienia to jeden z podstawowych powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Powyżej zaprezentowano jedynie najważniejsze problemy prowadzące do społecznego wykluczenia mieszkańców naszej gminy. Należy jednak pamiętać, że nawet najlepiej zorganizowana pomoc nie rozwiąże w pełni istniejących problemów oraz nie zapobiegnie wykluczeniu społecznemu. Konieczne jest bowiem zwiększenie aktywności osób wykluczonych i włączenie w proces naprawczy oraz zapewnienie wsparcia ze strony społeczności, w której toczy się ich życie. Żaden człowiek nie żyje w odosobnieniu, lecz funkcjonuje w różnych relacjach i uwarunkowaniach, a jego sytuacja jest uzależniona od wielu innych podmiotów funkcjonujących w bliższym i dalszym otoczeniu. Pracując z osobą lub rodziną nie można zatem ich oddzielić od środowiska, w którym żyją. Dobrze zorganizowana i aktywna społeczność lokalna, to nie tylko ważny element społeczeństwa demokratycznego, ale także jeden z najważniejszych

sojuszników w procesie rozwiązywania problemów. Może ona zareagować, gdy komuś dzieje się krzywda, może także wesprzeć tych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji.

Wyzwaniem naszych czasów jest zapobieganie pogłębianiu się tym niekorzystnym zjawiskom. Nie można biernie czekać, by źle funkcjonujące grupy lub społeczności nagle same się uaktywniły i zajęły się rozwiązywaniem istniejących problemów, zwłaszcza że najczęściej brakuje im także wiedzy i umiejętności jak to zrobić.

Dlatego właśnie konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań, których celem jest uaktywnienie nie tylko pojedynczych osób, ale także grup i społeczności lokalnych. Należy ożywić i pobudzić w nich poczucie odpowiedzialności za siebie i innych, zwłaszcza tych najsłabszych. Pomocny w tym zakresie jest „Program Aktywności Lokalnej”, który zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywniania i pobudzania potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także ich włączanie w życie społeczne, w tym powrót na rynek pracy. Biorąc pod uwagę skalę problemów „Program Aktywności Lokalnej dla gminy Świdwin na lata 2008 – 2015” i tworzone w jego ramach podprogramy będą w pierwszej kolejności ukierunkowane na grupy i społeczności najbardziej zagrożone społecznym wykluczeniem.

III. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Głównym celem „Programu Aktywności Lokalnej dla gminy Świdwin” jest zwiększenie aktywności mieszkańców gminy, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie ich potencjału rozwojowego.

Cele szczegółowe:

Wśród **celów szczegółowych** należy wymienić:

- zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności,
- zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans dla grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, młodzieży, która wcześniej zakończyła edukację, czy też była wychowywana poza rodziną biologiczną, osób starszych,
- zmniejszanie obszarów wykluczenia społecznego,

- wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym,
- zwiększanie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,
- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy,
- promowanie postaw prospołecznych.

IV. GRUPY DOCELOWE - ODBIORCY PROGRAMU

Program jest skierowany do:

- członków danej społeczności lokalnej
 - osób z konkretnego środowiska
 - poszczególnych grup społecznych osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia
- Działania w ramach Programu skierowane są przede wszystkim do osób i społeczności zarówno wykluczonych jak i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szczególności do : osób bezrobotnych, osób opuszczających zakłady karne, niewydolnych rodziców, emerytów, rencistów, osób niepełnosprawnych, osób i rodzin z problemem alkoholowym, osób doświadczających przemocy, innych osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

V. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Program aktywności lokalnej będzie realizowany poprzez przygotowywane rokrocznie szczegółowe podprogramy aktywności lokalnej skierowane do konkretnych społeczności lub grup wymagającej wsparcia w danym okresie.

W ramach podprogramów realizowane będą następujące działania:

- systematyczne badanie potrzeb i problemów grup oraz społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wyszukiwanie i wspieranie lokalnych liderów,
- budowanie lokalnego partnerstwa,

- organizowanie spotkań z grupami docelowymi, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- organizowanie edukacji społecznej i obywatelskiej,
- umożliwianie dostępu do informacji i konsultacji oraz tworzenie nowych punktów dostosowanych do potrzeb mieszkańców,
- inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich,
- promowanie i organizacja wolontariatu,
- wspieranie lokalnych inicjatyw,
- organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- rzecznictwo interesów osób i grup defaworyzowanych (marginalizowanych),
- organizowanie dla nich wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach
 - o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

W ramach programu aktywności lokalnej przewiduje się zastosowanie następujących metod:

- Instrumentów aktywnej integracji – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.
- Środowiskowej pracy socjalnej – działania realizowane przez pracowników socjalnych, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez

pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

- Działań o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VI. ZAKŁADANE REZULTATY

- Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.
- Stworzenie płaszczyzny angażowania mieszkańców w proces rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych.
- Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji i podejmowanie przez nie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwa).
- Podwyższenie jakości działań środowiskowych, w tym inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.
- Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie
 3. Dom Pomocy Społecznej (Modrzewiec, gm. Rąbino)
 4. Placówka opiekuńczo-wychowawcza: dom dziecka w Świdwinie
 5. Starostwo Powiatowe w Świdwinie - Wydział Spraw Społecznych
 6. Caritas
 7. Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie
 8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie
 9. Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie
 10. Osoby i firmy prywatne,
 11. Pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze
 12. Organizacje pozarządowe i kościelne
- Lokalny biznes
 - Media.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach programu aktywności lokalnej należy zaliczyć:

- środki unijne – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej,
- środki własne gminy,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej,
- sponsorzy.

IX. ZASADY MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem będzie

obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy. Ponadto corocznie będą przygotowywane sprawozdania z realizacji podprogramów realizowanych w ramach programu aktywności lokalnej, które zostaną przedstawione Wójtowi gminy. Po zakończeniu realizacji programu aktywności lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.